

S.A."Drumuri Cahul"

RAPORTUL ORGANULUI EXECUTIV

pentru anul 2023

1. PREZENTAREA GENERALĂ

Data constituirii: Societatea pe Acțiuni "Drumuri Cahul" a fost înregistrată la Camera Înregistrării de Stat a R.Moldova la data 30.06.1998

Obiect de activitate: În conformitate cu documentele de înființare, societatea are ca obiect de activitate:

- construcții de autostrăzi, drumuri, aerodromuri și construcții destinate sportului;
- extracția nisipului și argilei;
- alte transporturi terestre de călători;
- închirierea bunurilor imobiliare proprii;
- intermediari pentru vânzarea unui asortiment larg de mărfuri;
- alte activități anexe transportului.

Forma juridică: Societate pe Acțiuni.

Număr de înregistrare la Camera Înregistrării de Stat MD 14CAHD1001

Cod unic de înregistrare: 1003603151541

Durata societății: nelimitată

Sediul social: Republica Moldova or. Cahul str. M. Viteazul , 25

Societatea este organizată și funcționează în conformitate cu prevederile Legii 1134/1997 republicată privind Societățile pe Acțiuni, conducerea fiind asigurată de :

- **adunarea generală a acționarilor**, care în conformitate cu legislația Republicii Moldova în vigoare și actul constitutiv al S.A."Drumuri Cahul" decide asupra activității societății și asigură politica economică și comercială.
- **conducerea executivă** la 31.12.2023 era reprezentată de directorul interimar dl Ion Ștefăniță, numit în funcție din 01.02.2022.
- **control extern:** S.A. "First Audit International", director Sergiu Șoimu.
- **capital social:** La data de 31.12.2023 capitalul social al întreprinderii constituie 24 101 100 lei.

Structura acționarului la 31.12.2023 este următoarea:

Nr.d/o	Acționar	Nr.de acționari	Număr acțiuni	Deținere(%)
1.	Agenția Proprietății Publice	1	2 387 536	99,06

2.	Persoane fizice	86	20 698	0,86
3.	Tezaur		1876	0,08
	TOTAL	87	2 410 110	100

Realizările companiei în anul 2023:

- implementarea sistemului de management al calității în condițiile prevăzute de legea privind calitatea în construcții nr. 721 din 2 februarie 1996 și standardul iso-9002;
- creșterea eficienței și a randamentului utilajelor și sistemelor în scopul reducerii pierderilor financiare prin optimizarea costurilor de producție, a consumurilor specifice de materii prime, combustibil și energie electrică și prin reechiparea, reutilarea și retehnologizarea acestora;
- aplicarea de metode performante de management, care sa conducă la reducerea costurilor de operare;
- îmbunătățirea managementului operațional al societății prin utilizarea eficientă a utilajelor de producere, materiei prime și capitalului uman;
- consolidarea capacităților personalului întreprinderii;
- participarea personalului la cursuri privind folosirea corectă și aplicarea legislației în cadrul platformelor online în sfera achizițiilor
- atestarea Maiștrilor ca Diriginți de șantier și responsabil tehnic;
- organizarea cursului intern în scopul consolidării capacităților Contabililor, cât și aplicarea corectă a legislației fiscale;
- atestarea personalului non electrotehnic de nivelul III;
- Întreprinderea deține o stație de producere a mixturilor asfaltice, dotată cu tehnologii eficiente, asistate de specialiști calificați. Procesul tehnologic de producere a mixturilor asfaltice se desfășoară cu respectarea normativelor și legislației Republicii Moldova.
- Darea în arendă sau locațiune a bunurilor întreprinderii asigură compania cu un venit suplimentar necesar pentru asigurarea profitabilității și rentabilității întreprinderii.
- De către S.A. „Drumuri Cahul” se efectuează anual un volum mare de lucrări la întreținerea și repararea drumurilor, fără de care rețeaua de drumuri din sectoarele Cahul, Cantemir și Taraclia, într-un termen scurt poate deveni impracticabilă. Deformațiile și degradările la structurile și îmbrăcămințile rutiere, terasamente și sistemele de colectare și evacuare a apelor, lucrările de artă și accesorii, care apar în procesul exploatării drumului sunt de o natură, dimensiune și volum foarte diversă. Remedierea lor necesită efectuarea lucrărilor de reparație de diferită complexitate, volum, localizare și termene de realizare. Unele deformații urmează a fi înlăturate în regim de urgență, altele se pot acumula treptat și pot fi înlăturate peste intervale stabilite de timp. O parte din lucrările de reparații pot fi efectuate fără interferențe asupra circulației rutiere. Altele necesită restricții, transferul pe alte drumuri sau stoparea

traficului rutier. Activitățile și intervențiile variază după cost, repetabilitatea, efecte asupra stării de funcționalitate a drumului, durata de expunere, tehnologiei de executare și alte criterii. Numărul tipurilor de reparație și componența lucrărilor poate fi modificat periodic funcție de cerințele tehnice, economice și de altă natură, condiții și circumstanțe.

- Lucrările de întreținere a drumurilor reprezintă ansamblul de măsuri privind dezapezirea drumurilor și împrăștierea materialului antiderapant pe perioada rece a anului și întreținerea spațiilor verzi din zona drumurilor pe timp de vară. Toate aceste măsuri fiind necesare pentru asigurarea circulației rutiere în condiții sigure.

2. PREZENTAREA ELEMENTELOR PATRIMONIALE

În anul 2022 conducerea S.A. "Drumuri Cahul" a urmat conform principiului echilibrului financiar privind formarea activelor imobilizate pe seama surselor de finanțare permanente. La sfârșitul perioadei de gestiune, ca și la începutul ei, atât activele imobilizate nete, cât și activele circulante nete au valori pozitive.

Structura patrimoniului S.A. „Drumuri Cahul”

La finele perioadei gestionare al anului 2022 balanța întreprinderii constituia 38.959.131 lei sau cu 0,45 mln lei în majorare față de perioada similară a perioadei precedente. În continuare se redă tabelar forma succintă a situației financiare prin care determinăm o creștere relativă de 1,2% a rezultatelor perioadei analizate a. 2022 față de perioada similară precedentă.

(lei)

Indicator	2022	2023	Abaterea absolută	Abaterea relativă
1. Active imobilizate	20 777 563	18 862 493	-1 915 070	-9,2%
1.1 Imobilizări necorporale	50 943	34 928	-16 015	-31,4%
1.2 Imobilizări corporale	19 911 434	18 013 004	-1 898 430	-9,5%
1.3 Investiții financiare pe termen lung				
1.4 Creanțe pe termen lung și alte active imobilizate	815 186	814 561	-625	-0,1%
2. Active circulante	17 732 796	20 096 638	2 363 842	13,3%
2.1 Stocuri	6 719 684	7 567 262	847 578	12,6%
2.2 Creanțe curente și alte active circulante	10 618 748	10 177 412	-441 336	-4,2%
2.3 Investiții financiare curente				
2.4 Numerar și documente bănești	394 364	2 351 964	1 957 600	496,4%
Total active	38 510 359	38 959 131	448 772	1,2%
3. Capital propriu	26 208 700	24 545 735	-1 662 965	-6,3%
3.1 Capital social și neînregistrat	24 082 340	24 082 340	0	0,0%
3.2 Prime de capital	4 062 607	4 062 607	0	0,0%
3.3 Rezerve	1 218 567	1 218 567	0	0,0%
3.4 Profit (pierdere)	-7 323 723	-8 986 688	-1 662 965	22,7%
3.5 Rezerve din reevaluare	4 168 909	4 168 909	0	0,0%
3.6 Alte elemente de capital propriu				
4. Datorii pe termen lung	330	330	0	0,0%
5. Datorii curente	12 048 799	14 160 536	2 111 737	17,5%
6. Provizioane	252 530	252 530	0	0,0%

Total pasive	38 510 359	38 959 131	448 772	1,2%
---------------------	-------------------	-------------------	----------------	-------------

Majorarea cu 448772 lei la finele perioadei anului 2023 față de finele perioadei similare a anului 2022 se datorează în mare parte diminuării imobilizărilor corporale cu 1,89 mln. lei, ceea ce a constituit o diminuare relativă cu 9,5%, a creanțelor curente și alte active circulante cu 441,3 mii lei, abatere relativă de 4,2%, cât și prin influența de majorare a stocurilor cu 847 mii lei și a diferenței pozitive a disponibilității numerarului și documentelor bănești la suma de 1,96 mln. lei. Pentru o înțelegere mai corectă a factorilor de influență atât pozitivi cât și negativi vom trece la o analiză mai detaliată, astfel: se prezintă tabelar componența imobilizărilor corporale.

(lei)

	31.12.2022	31.12.2023	abaterea absolută	abaterea relativă
Imobilizări corporale în curs de execuție	145 585	588 124	442 539	304,0%
Clădiri	45 796	43 971	-1 825	-4,0%
Construcții speciale	4 013 796	3 782 655	-231 141	-5,8%
Mașini, utilaje și instalații tehnice	9 440 189	7 966 347	-1 473 842	-15,6%
Mijloace de transport	6 266 068	5 631 907	-634 161	-10,1%
Total	19 911 434	18 013 004	-1 898 430	-9,5%

Imobilizările corporale în curs de execuție cu o abatere pozitivă de 442539 lei este rezultatul procurării utilajului: compactor HAMM DV85VV la suma de 449996,67 lei, procurat la data de 27/12/2023 și care contabil nu a fost înregistrat la contul de mașini, utilaje și instalații tehnice pe baza procesului de înregistrare a dreptului de proprietate.

Rezultatele negative, spre diminuare, s-a înregistrat la raportarea balanței de mașini, utilaje și instalații tehnice, cu o abatere de 1,47 mln. lei, mijloace de transport, cu o diferență de 634 mii lei, și construcții speciale, cu suma de 231 mii lei în descreștere. Toate aceste sume, în diminuare, sunt motivate pe aplicarea uzurii conform Standardelor Naționale de Contabilitate.

S.A. „Drumuri Cahul” fiind o întreprindere cu o activitate specifică și avînd și calitatea de întreprindere strategică a statului, avînd o activitate de peste 50 ani, dispune de foarte multe mecanisme, utilaje, care deja nu mai corespund pieții de acordate a serviciilor de deservire a drumurilor, construcția lor prin degradarea lor morală, fizică, sau corespunderii nivelului eficientizării la nivel de productivitate, consum de carburanți, sau protejarea mediului prin diminuarea emisiilor nocive. Astfel, se propune a identifica bunurile din categoria menționată și plasate spre vânzare, reciclare, în urma cărora întreprinderea va dispune de resurse pentru a înlocui mijloacele de transport, utilaje mai noi, cu o eficiență mai mare.

Analizînd partea a doua a activelor, activele circulante, constatăm că stocurile, creanțele curente și alte active circulante, cât și disponibilitatea de numerar și documente bănești au influențat sumar pozitiv asupra datelor finale a perioadei gestionare.

Stocurile, în partea sa de influență pozitivă a activelor cu o abatere absolută de 847 mii lei, abaterea relativă de 12,6%, a fost influențat de soldul stocurilor, anume: a pietrișului și sarei tehnice. Pietrișul a avut o diferență mai mare cu 332 mii lei față de perioada anului 2022, iar sarea cu 2107 mii lei. Ambele materii, prin majorarea soldurilor, sunt în primul rând motivate pe specificul activității întreprinderii – necesitatea dispunerii în stoc a materiei prime pentru posibilitatea de reacționare, acordare a serviciilor la prima cerere. Sensul stocării pietrișului este modificarea prețului, care din an în an se scumpește pe baza perioadei pandemice apoi a instabilității geopolitice a țărilor vecine. Stocul de sare a fost necesar de majorat pe baza modificării metodei de întreținere stabilită de către Administrarea de Stat a Drumurilor, prin care din toamna anului 2023 nu se mai permite a folosi MAD (material antiderapant, nisip+sare) dar doar sare. Astfel stocul de sare a fost majorat de 2,8 ori față de perioada similară a anului precedent.

Asigurarea de numerar și documente bănești la finele perioadei gestionare a. 2023 este motivat pe necesitatea asigurării remunerării personalului încadrat, dat fiind faptul că lucrările, serviciile acordate pe perioada timpului rece al anului sunt mai puține și cu un cost mai redus față de cele executate în timpul cald când se produc sau repară drumurile.

Partea de pasiv a situației financiare ne indică influență negativă la capitolul profit cu 1,66 mln. lei și rezultat de creștere a datoriilor curente cu 2,1 mln. lei. Partea de profit o vom analiza la secțiunea analizei profitului și pierderilor pe când majorarea datoriilor curente se datorează necesității majorării stocurilor de piatră și sare, după cum a fost relatat mai sus.

3. SITUAȚIA DE PROFIT ȘI PIERDERI.

În perioada gestionară a anului 2023 S.A. „Drumuri Cahul,, a realizat venituri din vânzări în sumă de 54,4 mln. lei cu o pierdere netă de 1678,5 mii lei, care se reprezintă tabelar după cum urmează:

(lei)

Indicator		31.12.2022	31.12.2023	abatere absolută	abatere relativă
Venituri din vânzări, total din care:	10	45 357 144	54 373 645	9 016 501	19,9%
venituri din vânzarea produselor și mărfurilor	11		664 353	664 353	
venituri din prestarea serviciilor și executarea lucrărilor	12	45 357 144	53 709 292	8 352 148	18,4%
Costul vânzărilor, total	20	41 714 061	51 175 322	9 461 261	22,7%
din care valoarea contabilă a produselor și mărfurilor vândute	21		578 618	578 618	
costul serviciilor prestate și lucrărilor executate terților	22	41 714 061	50 596 704	8 882 643	21,3%
Profit brut (pierdere brută) (rd.010 – rd.020)	30	3 643 083	3 198 323	-444 760	-12,2%
Alte venituri din activitatea operațională	40	259 178	417 127	157 949	60,9%
Cheltuieli administrative	60	3 949 960	4 697 850	747 890	18,9%
Alte cheltuieli din activitatea operațională	70	1 193 855	450 068	-743 787	-62,3%
Rezultatul din activitatea operațională: profit (pierdere) (rd.030+ rd.040 – rd.050 – rd.060 – rd.070)	80	-1 241 554	-1 532 467	-290 913	23,4%
Venituri financiare, total din care:	90	0	0	0	
Cheltuieli financiare, total din care:	100	51 998	146 016	94 018	180,8%
cheltuieli privind dobânzile	101	51 998	146 016	94 018	180,8%

Rezultatul: profit (pierdere) financiar(ă) (rd.090 – rd.100)	110	-51 998	-146 016	-94 018	180,8%
Rezultatul din operațiuni cu active imobilizate și excepționale: profit (pierdere) (rd.120 -rd.130)	140	0	0	0	
Rezultatul din alte activități: profit (pierdere) (rd.110 +rd.140)	150	-51 998	-146 016	-94 018	180,8%
Profit (pierdere) pînă la impozitare (rd.080 + rd.150)	160	-1 293 552	-1 678 483	-384 931	29,8%
Cheltuieli privind impozitul pe venit	170	0	0	0	
Profit net (pierdere netă) al perioadei de gestiune (rd.160 – rd.170)	180	-1 293 552	-1 678 483	-384 931	29,8%

Din raportul dat este evidentă majorarea veniturilor din vânzări pentru perioada gestionară a anului 2023 față de rezultatele anului 2022 cu 9016,5 mii lei, ceea ce reprezintă o majorare de vânzări cu 19,9%. Acest fapt, majorarea veniturilor, este unul pozitiv atît activității cît și pe partea de imagine. Faptul majorării veniturilor din vânzări a fost posibil, în primul rînd, ca rezultat al reabilitării uzinei de mixturi asfaltice, care staționa, era defectă, astfel, a dat start posibilității atragerii unor beneficiari de servicii, lucrări cu un spectru mai larg acordate de către S.A. „Drumuri Cahul”.

(lei)

Indicatori	2022	2023	abatere absolută	abatere relativă
venituri din vânzarea produselor și mărfurilor	0	664 353	664 353	
venituri din acordarea serviciilor (contracte directe)	2 973 072	7 772 757	4 799 685	161,4%
venituri din acordarea lucrărilor (ASD)	42 365 555	45 922 722	3 557 167	8,4%
venituri din acordare în locațiune	18 517	13 812	-4 704	-25,4%
Total venituri din vânzări	45 357 144	54 373 645	9 016 500	19,9%

Analizînd mai detaliat structura veniturilor determinăm că în perioada analizată au fost realizate venituri din vânzarea produselor și mărfurilor, anume a mixturilor asfaltice, care în perioada gestionară precedentă nu au fost. Alte venituri care au dat un imbolt masiv de influență sunt din acordarea serviciilor, în baza contractelor directe, atragerea clienților noi la deservire, au influențat prin-o diferență pozitivă de 4,8 mln. lei față de perioada precedentă gestionară a anului 2022. O abatere pozitivă a rezultat și din acordarea lucrărilor, contract încheiat cu ASD, cu o diferență în sumă de 3,6 mln. lei. Unica deviere negativă, dar care nu are o invluență negativă însemnată asupra veniturilor din vânzări, sunt veniturile din acordarea în locațiune cu o diferență în sumă de 4704 lei, motiv fiind dezicerea locatarului de spațiul acordat.

Cea mai mare influență a compartimentului profit și pierderi a fost rezultată de costurile vânzărilor, care la finele anului 2023 au constituit 51,17 mln. lei, cu o abatere majorată de 9,46 mln. lei față de perioada similară a perioadei precedente. Abaterea relativă de 22,7% tangențial desemnează o dinamică mai majoră față de dinamica de progresie a veniturilor din vânzări care a constituit 19,9%, și ca rezultat a avut a dinamică cu influență negativă cu un marcaj mai major față de profitul brut. Diferența negativă de 2,8 p.p. dintre abaterile relative a costurilor vânzărilor față de veniturie din vânzări se explică prin modificarea prețurilor materiei prime la care întreprinderea nu a făcut față, fiind un factor de influență extern, ca exemplu: de la momentul contractării, înaintării

ofertei, pînă la finalitatea lucrărilor pot trece cîteva săptămîn, perioadă în care pot fi modificate prețurile materiei prime. Exemplul dat iarăși duce spre rațiunea existenței stocurilor la finele perioadei gestionare analizată.

Alt factor, de influență externă, ar fi majorarea salariului minim pe economie pe parcursul perioadei analizate de la 3500 lei la 4000 lei, respectiv majorarea salariilor lucrătorilor în cadrul întreprinderii, undă ce a dat un efect negativ asupra rezultatelor finale a întreprinderii.

Abaterea negativă a rezultatului din activitatea operațională în sumă de 290,9 mii lei, care este diferența rezultatului perioadei anului 2022, la suma de minus 1241,5 mii lei și rezultatul anului 2023 la suma de minus 1532,4 mii lei, care s-a format din diferența datelor anului 2022 și anului 2023: a cheltuielilor administrative, majorate cu 747,8 mln. lei, alte cheltuieli din activitatea operațională diminuate cu 743,7 mii lei, majorarea altor venituri din activitatea operațională cu 157,9 mii lei. Dat fiind faptul că alte venituri din activitatea operațională și alte cheltuieli din activitatea operațională au dat un impact la majorarea cifrei finale a profitului vom analiza factorii ce au influențat negativ, anume cheltuielile administrative.

Din cheltuielile administrative, redate în continuare tabelar, se constată o influență semnificativă pe baza cheltuielilor cu personalul administrativ.

(lei)

Indicatori	2022	2023	abatere absolută	abatere relativă
Cheltuieli cu personalul administrativ (cont 713.1)	2 456 083	2 946 737	490 654	20,0%
Cheltuieli cu personalul administrativ, sectorial (cont 713.11)	858 741	1 072 309	213 568	24,9%
Cheltuieli privind amortiz., întrețin. și reparația activ. imobiliz. cu dest. admin. (713.2)	215 959	231 547	15 588	7,2%
Cheltuieli cu impozitele și taxele, cu excepția impozitului pe venit (713.3)	168 111	141 943	-26 168	-15,6%
Cheltuieli în scopuri de filantropie și sponsorizare (713.4)	5 000		-5 000	
Alte cheltuieli administrative (713.8)	246 065	305 313	59 248	24,1%
Total cheltuieli administrative	3 949 960	4 697 850	747 890	18,9%

Deci, datele din tabel ne demonstrează că influența majoră asupra cheltuielilor administrative au fost pe baza cheltuielilor cu personalul, remunerarea, care au produs o influență în sumă de 704,2 mii lei din totalul sumei de 747,9 mii lei, ceea ce a constituit o cotă de 94,2%.

Pentru o clarificare și mai detaliată se expune tabelar și componența cheltuielilor cu personalul administrativ care au influențat cu o cotă dominantă ca fiind:

(lei)

Indicatori	2022	2023	abatere absolută	abatere relativă
Remunerarea Consiliului (cont 713.1)	305 563	406 744	101 181	33,1%
Plăți CNAS, Consiliu (cont 713.1)	73 335	97 619	24 284	33,1%
Salariu, aparatul administrativ (cont 713.1)	1 624 130	1 938 922	314 792	19,4%
Plăți CNAS, aparatul administrativ (cont 713.1)	389 102	462 184	73 083	18,8%
Salariu, aparatul administrativ sectorial (cont 713.11)	576 671	717 592	140 921	24,4%
Plăți CNAS, aparatul administrativ sectorial (cont 713.11)	138 287	172 062	33 776	24,4%

Total	3 107 088	3 795 124	688 036	22,1%
-------	-----------	-----------	---------	-------

Din totalul cheltuielilor cu personalul administrativ care au constituit cheltuieli în sumă de 704,2 mii lei, 688,0 mii lei, o cotă de 97,6%, se certifică a fi cheltuieli cu remunerarea aparatului administrativ și a consiliului în sumă de 551,3 mii lei, plus cheltuielile aferente salariului - achitarea contribuțiilor obligatorii sociale la suma de 129,8 mii lei.

Segmentul altor cheltuieli din activitatea operațională a situației de profit și pierderi a arătat un fapt prielnic,

(lei)

Indicator		31.12.2022	31.12.2023	abatere absolută	abatere relativă
Alte cheltuieli din activitatea operațională	70	1 193 855	450 068	-743 787	-62,3%

dar examinat fiind, iarăși mai în detalii, constatăm că în anul 2022 au fost cheltuită suma de 978,8 mii lei la reparația și reabilitarea uzinei de mixturi asfaltice. Deci, de facto, excluzînd suma dată, alte cheltuieli din activitatea operațională ar fi fost în anul 2022 - 219,0 mii lei. Respectiv, logic, observăm o majorare a altor cheltuieli în anul 2023 pe fonul altor cheltuieli pe perioada anului 2022 la o sumă de 231,0 mii lei. Se exprimă tabelar cei mai mari factori de influență a altor cheltuieli din activitatea operațională

(lei)

Indicator	31.12.2022	31.12.2023	abatere absolută	abatere relativă
alte cheltuieli (FMA Cania)	974 833,82		-974 833,82	
realizarea materialelor	151 652,78	358 150,11	206 497,33	236,2%
uzura anvelopelor	8 361,20	43 332,34	34 971,14	518,3%
Total	1 134 847,80	401 482,45	-733 365,35	35,4%

care sunt cheltuieli în urma realizării materialelor majorate în anul gestionar 2023 față de anul 2022 cu 206,5 mii lei și a uzurei anvelopelor majorate respectiv cu 34,9 mii lei. Cheltuielile din realizarea materialelor sunt aferente altor venituri din activitatea operațională, despre care s-a menționat anterior, iar cheltuielile privind uzura anvelopelor au fost majorate pe baza procesului tehnologic, duratei de exploatare și a unei sarcini mai mare de exploatare în anul gestionar 2023.

Ultimul factor de influență negativă asupra situației de profit și pierderi examinat este cheltuieli privind dobînzile, cheltuieli aferente creditelor accesate de către întreprindere pentru o mai bună asigurare a mijloacelor circulante și diminuare a riscului de bună continuitate a afacerii, care a reprezentat o abatere absolută față de perioada similară precedentă analizată cu 94,0 mii lei.

4. ANALIZA FINANCIARĂ.

Pentru o înțelegere mai clară a situației întreprinderii, riscurilor, vom efectua analiza financiară.

- Cota activelor imobilizate

indicator	31.12.2022	31.12.2023	abaterea absolută	abaterea relativă
cota activelor imobilizate	54,0%	48,4%	-5,6 p.p.	-10,3%
total active imobilizate (lei)	20 777 563	18 862 493	-1 915 070	-9,2%
total active (lei)	38 510 359	38 959 131	448 772	1,2%

Cota activelor imobilizate la finele anului 2023 a constituit coeficientul de 48,4% față de 54,0% la finele perioadei similare precedente. A se exprima că este un indicator pozitiv sau negativ depinde de scopurile economice ale întreprinderii dar mai des se folosește la analiza riscurilor posibile, pentru excluderea lor sau diminuarea influenței în caz de imposibilitate de exclus.

Creșterea a total active în perioada analizată și diminuare a activelor imobilizate denotă faptul că întreprinderea și-a majorat activele curente. Faptul de majorare a activelor curente este pozitiv, analizat în cadrul diminuării riscului de plată, prin care întreprinderea cu o mai mare ușurință poate să își onoreze obligațiile curente.

Ponderea de 48,4% a activelor imobilizate față de total active duce spre concluzia că întreprinderea nu are o așa flexibilitate pentru dezvoltare, dar oricum, nu este de eschivat că specificul sectorului de producere necesită de imobilizări prin utilaje specializate ramurei.

Totodată analizând abaterea relativă negativă a activelor imobilizate de 9,2%, fapt care denotă că cota dată este cu aproximație egală cu cotă aplicată uzurii anuale a mecanismelor ceea ce ne induce la ideea de minim investire în imobilizări noi, cu o eficiență mai mare, mai performante, astfel este aparent majorarea de risc concurențial prin care întreprinderea va fi obligată a aplica mai multă forță sau resurse la menținerea cotei de piață, calității serviciilor sau produsului finit, ce în final, în caz de neaplicare a măsurilor de redresare, duce la diminuarea veniturilor și majorarea cheltuielilor.

Fiind expus asupra uzurii aplicate imobilizărilor vom examina:

- Coeficientul de uzură acumulată.

indicator	31.12.2022	31.12.2023	abaterea absolută	abaterea relativă
coeficientul de uzură acumulată	41,0%	48,1%	7,1 p.p.	17,3%
uzura acumulată (lei)	13 731 600	16 152 419	2 420 818	17,6%
valoarea de inventar a mijloacelor fixe (lei)	33 497 450	33 577 299	79 850	0,2%

Cota de 48,1% a uzurii acumulate față de valoarea de inventar a mijloacelor fixe la finele perioadei analizate față de rezultatele de 41,0% la finele perioadei 2022 ne dovedește situația aproape de critică, momentul după care este necesar de începere a acțiunilor, măsurilor de reînnoire a mijloacelor existente prin debarasarea de cele vechi, cu o majoră uzură fizică și morală și procurarea mijloacelor fixe noi cu un randament mai ridicat. Coraportul uzurei acumulate la valoarea mijloacelor fixe ne arată că întreprinderea la moment folosește bunuri care deja la jumătate sunt epuizate, factor care ne incită și spre concluzia că întreprinderea folosește într-o cotă mai mare resurse la mentenanța lor și pe parcurs în viitor dinamica va fi vectorial spre majorare a cheltuielilor pentru mentenanță.

Coeficientul de uzură acumulată la un nivel de 70%-80% pentru întreprindere este punctul maxim critic după care întreprinderea ajungând la nivelul dat nu va fi capabilă să facă față riscului descris și în majoritatea cazurilor întreprinderile cu astfel de rezultate sunt implicate în proceduri de insolabilitate, lichidare, stagnare. Vom analiza:

- Norma medie de acumulare a uzurii.

indicator	31.12.2022	31.12.2023	abaterea absolută	abaterea relativă
norma media de acumulare a uzurii	7,4%	7,2%	-0,2	-2,9%
uzura calculată în perioada raportării (lei)	2 487 901	2 420 818	-67 083	-2,7%
valoarea de inventar a mijloacelor fixe la finele perioadei (lei)	33 497 450	33 577 299	79 850	0,2%

Astfel din datele prezentate și rezultatul în mărime de 7,2% a normei medii de acumulare a uzurii în perioada anului 2023 ne determină o perioadă viitoare medie de aproximativ 3 ani de reacționare și influențare asupra coeficientului de uzură ce se acumulează. Reacția targiversată asupra influenței coeficientului de uzură acumulată mărește echidistant riscurile economice ale întreprinderii.

- Cota activelor circulante.

Dat fiind faptul că la analiza cotei activelor imobilizate deja s-a exprimat asupra riscurilor posibile cât și a pozitivului de majorare a activelor circulante se indică tabelor doar rezultatul indicatorilor a perioadei gestionare.

indicator	31.12.2022	31.12.2023	abaterea absolută	abaterea relativă
cota activelor circulante	46,0%	51,6%	5,6 p.p.	12,2%
total active circulante (lei)	17 732 796	20 096 638	2 363 842	13,3%
total active (lei)	38 510 359	38 959 131	448 772	1,2%

- Rata creanțelor în valoarea totală a activelor.

indicator	31.12.2022	31.12.2023	abaterea absolută	abaterea relativă
rata creanțelor în valoarea totală a activelor	29,3%	26,1%	-3,2 p.p.	-11,0%
total creanțe (lei)	11 285 612	10 165 859	-1 119 753	-9,9%
total active (lei)	38 510 359	38 959 131	448 772	1,2%

În multe cazuri, o rată a creanțelor în valoarea totală a activelor sub 40% este considerată sănătoasă. Acest fapt, menținerea ratei creanțelor la o cotă cât mai redusă, se bazează pe necesitatea întreprinderii de a dispune de mijloace circulante pentru activitatea curentă după excluderea creanțelor din total active circulante. Diminuarea creanțelor cu 9,9%, ceea ce reprezintă suma de 1119,7 mii lei, față de perioada precedentă analizată este un factor benefic, dat fiind faptul că unul din scopurile întreprinderii este diminuarea la maxim a creanțelor pentru o mai bună gestionare, deplină, a resurselor.

În paralel, examinînd cota creanțelor față de total active circulante, exprimat tabelor, observăm

indicator	31.12.2022	31.12.2023	abaterea absolută	abaterea relativă
rata creanțelor în valoarea totală a activelor circulante	63,6%	50,6%	-13,1 p.p.	-20,5%
total creanțe (lei)	11 285 612	10 165 859	-1 119 753	-9,9%
total active circulante (lei)	17 732 796	20 096 638	2 363 842	13,3%

că creanțele ocupă o cotă de 50,6% din total active circulante ceea ce denotă un nivel de risc posibil ridicat de disponibilități de active circulante la momentul executării obligațiilor sau activității curente. Riscul exprimat se majorează proporțional majorării creanțelor sau apariția creanțelor dubioase, cu risc de neonorare. Astfel, întreprinderea în continuare necesită a aplica resurse, măsuri, pentru diminuarea creanțelor, fie ele examinate față de total active sau față de active circulante.

- Rata stabilității financiare.

indicator	31.12.2022	31.12.2023	abaterea absolută	abaterea relativă
rata stabilității financiare	68%	63%	-5,1 p.p.	-7,4%
total capital propriu (lei)	26 208 700	24 545 735	-1 662 965	-6,3%
total pasive (lei)	38 510 359	38 959 131	448 772	1,2%

Rata stabilității financiare este un indicator utilizat pentru a evalua soliditatea financiară a unei companii. Aceasta se referă la capacitatea întreprinderii de a face față presiunilor financiare și de a-și îndeplini obligațiile pe termen lung. Examinînd rata stabilității financiare a S.A. „Drumuri Cahul” care este de 63% în perioada analizată putem spune că întreprinderea dispune de rezerve la capitolul dat. În paralel, iarăși pentru a analiza riscurile și capacitatea întreprinderii de a face față, este de menționat că activele întreprinderii sunt în mare parte compuse din imobilizări care la moment nu fac față concurenței și dezvoltării tehnologiei aplicative, astfel valoarea contabilă a imobilizărilor pot fi pe alocuri premărite sau chiar în caz de reevaluare a patrimoniului prețurile pot fi mai mici din cauza motivului relatat mai sus – dezvoltarea tehnologiilor industriale, de producere, uzura fizică și morală. În final, reesă tangențial spre expunerea anterioară asupra imobilizărilor întreprinderii prin care ar fi necesar a revizui activele imobilizate, investirea în tehnologii noi, actuale, cu o eficiență concurențială.

- Rata de îndatorare.

indicator	31.12.2022	31.12.2023	abaterea absolută	abaterea relativă
rata de îndatorare	31,287%	36,347%	5,1 p.p.	16,2%
total datorii (lei)	12 048 799	14 160 536	2 111 737	17,5%
total pasiv (lei)	38 510 359	38 959 131	448 772	1,2%

Rata de îndatorare este un indicator financiar utilizat pentru a evalua nivelul de îndatorare al companiei. Acesta oferă o măsură a proporției de capitaluri împrumutate față de capitalurile proprii ale unei companii și exprimă gradul în care compania este finanțată prin împrumuturi. Coeficientul

maxim admisibil se secoate a fi de pînă la 70% din total pasive. Astfel din datele expuse tabelar este evident că întreprinderea dispune de rezerve la capitolul împrumuturi, finanțare externă. Oricum, în perioada analizată, întreprinderea a majorat datoriile față creditori cu 2,1 mln. lei. Acest fapt poate fi riscant doar la momentul onorării obligațiilor, dar la etapa cînd sunt monitorizate și la rata actuală nu este un risc, încadrîndu-se în diapazonul diminuat de capital împrumutat.

În paralel cu examinarea ratei de îndatorare socot ar fi bine de examinat mai detaliat datoriile prin tipul lor, prin care:

indicator	31.12.2022	31.12.2023	abaterea absolută	abaterea relativă
rata datoriilor curente	99,997%	99,998%	0,0 p.p.	0,0%
total datorii curente (lei)	12 048 799	14 160 536	2 111 737	17,5%
total datorii (lei)	12 049 129	14 160 866	2 111 737	17,5%

fiind examinate datele din tabel este vizibil faptul prin care din total datorii o cotă maximă este din categoria datoriilor curente, deci datorii în baza contractelor cu care lucrează întreprinderea pentru procurarea activelor curente, materii prime, piese, combustibil.

Tot tangențial ar fi să examinăm și:

rata solvabilității generale, prin care acest indicator, pentru o bună continuitate a afacerii, ar fi necesar să fie supraunitar, iar prin datele din tabelul ce urmează este vizibil un coeficient de 2,8, ceea ce denotă o solvabilitate sigură stabilită la finele perioadei gestionare a anului 2023.

indicator	31.12.2022	31.12.2023	abaterea absolută	abaterea relativă
rata solvabilității generale	3,2	2,8	-0,4 p.	-13,9%
total pasiv (lei)	38 510 359	38 959 131	448 772	1,2%
total datorii (lei)	12 048 799	14 160 536	2 111 737	17,5%

Dat fiind faptul că solvabilitatea, gradul de îndatorare sunt caracteristici despre capacitatea întreprinderii de a face față obligațiilor vom examina și nivelul lichidităților ca sursă primară de onorare a obligațiilor sau asigurare a executării activității curente.

- Lichiditatea absolută.

indicator	31.12.2022	31.12.2023	abaterea absolută	abaterea relativă
coeficientul lichidității absolute	3,3%	16,6%	13,3 p.p.	407,5%
mijloace bănești (lei)	394 364	2 351 964	1 957 600	496,4%
datorii pe termen scurt (lei)	12 048 799	14 160 536	2 111 737	17,5%

Lichiditatea absolută este un indicator financiar care măsoară capacitatea unei companii de a-și achita datoriile pe termen scurt folosind numerarul și echivalentele de numerar disponibile imediat. Este considerat unul dintre cei mai conservatori indicatori de lichiditate, deoarece nu ia în calcul alte active curente, cum ar fi creanțele sau stocurile.

Totodată știind că nivelul minim a lichidității este de 20%, cel confortabil fiind de minim 50% observăm că întreprinderea a avut în anul gestionar analizat o dinamică pozitivă de 13,3 puncte procentuale față de perioada precedentă similară analizată, dar oricum nu a depășit de nivelul coeficientului minim prescris. Neatingerea pragului minim a coeficientul analizat este o predestinare directă a existenței riscului de onorare a obligațiilor curente și respectiv influențează direct și asupra bunei funcționări a întreprinderii.

- Lichiditatea intermediară.

indicator	31.12.2022	31.12.2023	abaterea absolută	abaterea relativă
coeficientul lichidității intermediare	81,4%	79,0%	-2,4	-3,0%
mijloace bănești (lei)	394 364	2 351 964	1 957 600	496,4%
investiții pe termen scurt (lei)	0	0		
creanțe pe termen scurt (lei)	9 413 389	8 831 499	-581 890	-6,2%
datorii pe termen scurt (lei)	12 048 799	14 160 536	2 111 737	17,5%

Acest indicator este mai stringent decât lichiditatea curentă, deoarece exclude stocurile care pot fi mai greu de convertit rapid în numerar. Un coeficient în intervalul de 80-100% poate fi considerat acceptabil pentru întreprindere. Compania trebuie să monitorizeze atent fluxurile de numerar. Un coeficient calculat de sub 80% ne sugerează probleme de lichiditate, indicând că întreprinderea ar putea întâmpina dificultăți în achitarea datoriilor curente și ar poate apărea cazul de a apela la vânzarea stocurilor sau la obținerea de finanțare suplimentară. În cazul întreprinderii analizate observăm existența unui coeficient cu un nivel de 79,0% a lichidității intermediare ce este cu un punct procentual mai mic față de minim necesar, astfel întreprinderea ar cuveni să aplice instrumente de influență asupra factorilor pentru redresarea situației și a se sustrage de ivirea riscurilor aferente lichidității.

- Lichiditatea curentă.

Coeficientul lichidității curente este un indicator financiar utilizat pentru a evalua capacitatea întreprinderii de a-și acoperi datoriile pe termen scurt cu activele curente. Acesta este unul dintre cei mai comuni indicatori de lichiditate și oferă o imagine de ansamblu asupra „sănătății” financiare pe termen scurt a întreprinderii.

indicator	31.12.2022	31.12.2023	abaterea absolută	abaterea relativă
coeficientul lichidității curente	1,47	1,41	-0,6 p.	-3,6%
active curente (lei)	17 732 796	20 096 638	2 363 842	13,3%
datorii pe termen scurt (lei)	12 048 799	14 160 536	2 111 737	17,5%

Un raport între 1,5 și 2 este considerat sănătos și arată că firma poate acoperi datoriile curente cu activele curente, având și o marjă de siguranță, pe când un raport în interval de 1,0-1,5 este acceptabil, dar compania ar trebui să fie atentă la gestionarea fluxurilor de numerar, deoarece marja de siguranță

este mai mică. În cazul analizat când coeficientul lichidității curente ne indică un indice de 1,41, după cum îl avem din datele colectate, plasându-se în intervalul de atenționare, întreprinderea trebuie să fie atentă la factorii prin care datoriile curente să nu prevaleze după sumă activele curente, ceea ce poate semnală probleme de lichiditate și potențiale dificultăți în achitarea obligațiilor pe termen scurt.

- Rentabilitatea veniturilor din vânzări.

indicator	31.12.2022	31.12.2023	abaterea absolută	abaterea relativă
rentabilitatea veniturilor din vânzări	26,5%	26,0%	-0,5 p.p.	-1,9%
profitul brut (lei)	12 004 203	14 115 575	2 111 372	17,6%
venituri din vânzări (lei)	45 357 144	54 373 645	9 016 501	19,9%

Din date se observă că la finele perioadei a anului 2023 s-a înscris o diminuare cu 0,5 puncte procentuale față de finele perioadei anului 2022 când s-a rezultat o rentabilitate a veniturilor din vânzări de 26,5%. Factorii de influență deja au fost relatați anterior la compartamentul situației de profit și pierderi, doar reiterăm că întreprinderea necesită a aplica mecanisme de influență asupra costurilor directe de producție sau la acordarea de servicii. Altă modalitate de majorare a rentabilității veniturilor din vânzări ar fi prin majorarea prețurilor de producție acordată, servicii, dar modalitatea dată fiind paralelă cu majorarea riscului concurențial, care poate duce spre diminuarea beneficiarilor de servicii sau a volumurilor de lucrări oferite spre executare.

5. ANALIZA SWOT A SOCIETĂȚII

Punctele forte:

- existența unui acționariat stabil;
- practicarea unui management de tip proactiv prin delegare de atribuții și asumare de răspunderi;
- personal cu o bună pregătire profesională în domeniul de activitate a întreprindere;
- disponibilitatea tehnicii, utilajului, teritoriilor regionale pentru acordarea lucrărilor și serviciilor specializate întreprinderii;
- mediu de lucru motivant;
- controlul strict al cheltuielilor și al fluxurilor de încasări și plăți;
- formarea continuă a personalului;
- calitatea lucrărilor și serviciilor prestate;
- certificarea sistemelor de management și protecția muncii;
- disponibilitatea uzinei de producere a mixturilor asfaltice;
- eficacitatea sistemului de asigurare a calității materiei prime de către furnizori.

Punctele slabe:

- gradul redus de acoperire a pieței;
- interesul diminuat a sectorului privat față de serviciile acordate de către întreprindere;
- majorarea persoanelor în teritoriu cu acordarea serviciilor și lucrărilor similare;
- concurența;
- număr de personal limitat pentru unele direcții comparativ cu volumul de lucru;
- utilaj parțial învechit atât fizic cât și moral;

Oportunitati:

- disponibilitatea personalului față de procesul de formare continuă, mobilitatea sa și formarea activă;
- creșterea cererii pe piață;
- existența contractului cu cel mai mare furnizor de lucrări, anume administrația națională a drumurilor;
- aria teritorială de acordare a serviciilor și lucrărilor, mobilitatea, posibilitatea promptă de executare a lucrărilor, serviciilor;
- posibilitatea formării continue a personalului ca instrument de creștere a capacității administrative și de motivare;

Amenințari:

- dificultăți în atragerea în întreprindere a noilor specialiști, formați;
- migrarea resurselor umane către mediu privat după specializare;
- vârsta înaintată a lucrătorilor actuali;
- existența pe piață a întreprinderilor concurente;
- dotarea insuficientă a punctelor de lucru cu utilaje și echipamente necesare desfășurării lucrărilor de producere și de construcție;
- dinamica cererii spre majorare, respectiv majorare a cheltuielilor, de piese, timp pentru repararea tehnicii actuale cu un randament mai scăzut.

Concluzii generale

În urma analizei datelor referitoare la activitatea întreprinderii S.A. „Drumuri Cahul” prin intermediul sistemului de indicatori de performanță a activității economice, se poate concluziona că situația financiară este satisfăcătoare.

Având în vedere aspectele studiate în procesul de elaborare a analizei diagnostic a întreprinderii, printre principalele sugestii pentru eficientizarea activității companiei sunt:

- asigurarea continuității procesului de formare profesională a specialiștilor din cadrul întreprinderii;

- motivarea personalului calificat pentru a minimiza riscul de migrare a specialiștilor către companiile concurente;
- modernizarea continuă prin înlocuirea utilajelor vechi cu utilaje și echipamente performante cu o eficiență mai ridicată;
- îmbunătățirea continuă a calității produselor și serviciilor, prin integrarea sistemului de management integrat la calității;
- preocuparea continuă pentru menținerea managementului organizatoric la standarde de performanță continuă;
- mărirea segmentului de piață.

Propuneri referitor la activitatea operațională

Pentru eficientizarea activității operaționale a S.A. „Drumuri Cahul” pot fi recomandate următoarele măsuri:

- îmbunătățirea eficienței proceselor de producere și de construcție, inclusiv prin identificarea și eliminarea de pierderi din: activități fără valoare adăugată, supra-producere, servicii de transport, eliminarea cât mai grabnică a defectelor utilajelor și transportului, monitorizarea stocurilor, mișcări inutile a tehnicii și utilajelor, etc;
- reducerea pierderilor cauzate de indisponibilitatea echipamentului, de exploatarea sub nivelul indicat în datele tehnice, de rata erorilor/ greșelilor;
- îmbunătățirea eficienței personalului (metodele de lucru, rata de lucru, probleme motivaționale, abilități/competențe, numărul de angajări, etc.).

Propuneri referitor la dezvoltarea strategică

În vederea realizării și în continuare a misiunii întreprinderii, și anume desfășurarea activității de reparare și întreținere a drumurilor publice de interes național și obținerii venitului în baza acestei activități, pot fi recomandate următoarele:

- îmbunătățirea continuă a managementului operațional al societății prin utilizarea eficientă a utilajelor de producere, materiei prime și capitalului uman;
- mărirea segmentului de piață prin încheierea contractelor de prestare a serviciilor, lucrări de construcție și întreținere a drumurilor;
- continuarea procesului de formare profesională a specialiștilor din cadrul societății precum și implementarea sistemului de motivare a acestuia;
- implementarea continuă sistemului de management al calității în condițiile prevăzute de legea privind calitatea în construcții nr.721 din 2 februarie 1996 și standardul ISO-9002;

- creșterea eficienței și a randamentului utilajelor, tehnicii, în scopul reducerii pierderilor financiare;
- procurarea de utilaje noi, cu o eficiență mai mare decât cele disponibile actual la întreprindere;
- Debarasarea de active imobilizate nefuncționale, deteriorate sau cu un randament foarte mic, necorespunzător pieței și concurenței;
- optimizarea costurilor de producție, a consumurilor de materii prime prin majorarea cererii calității, combustibilului, energiei electrice.

Ion Ștefăniță,

Director General-interimar,

S.A. „Drumuri Cahul”

Ex.